

Torre de la Rabassa

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Mateu de Bages
Emplaçament Carretera BV-3003, al km. 10 trencall en direcció nord cap a Rabassa.
Alçada: 671

Coordenades:

Latitud: 41.8121
Longitud: 1.70532
UTM Est (X): 392462
UTM Nord (Y): 4629724

Classificació

Número de fitxa 08229 - 74
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval
Segle XIV-XV
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Parcialment esfondrat
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 002311200CG93A0001PU
Fitxes associades:
[La Rabassa](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 13/01/2017 - 01:00

Descripció

Vestigis d'una possible torre medieval de característiques singulars per les seva forma molt estreta. L'estudiós Xavier SITJES (2013) amb moltes reserves li dóna una datació a la baixa Edat Mitjana i la considera una possible torre de defensa. La construcció es troba als peus del turó on hi ha la masia de la Rabassa (ja existent al segle XI). Es tracta d'una construcció de planta rectangular en forma de torre molt estreta i força alta, situada al marge d'un camp i prop del camí que va a la masia. Se'n conserven parcialment els murs nord i est, fins a una alçada màxima d'uns 3,5 m. Els murs sud i oest es troben semi-enderrocats i només se'n conserva la base, ja que l'estructura es fonamenta en el mateix marge del camp. Les dimensions exteriors són 5 per 2,5 m. L'aparell dels murs és de qualitat, format per carreus de mida mitjana que formen fileres irregulars. La gruixària dels murs, molt ferms, és d'un metre. L'espai interior sorprèn per la seva estretor (tan sols un metre d'amplada), i en l'estat actual, totalment cobert de vegetació, es fa difícil determinar quines característiques tenia. Sembla insinuar-se, més exteriorment que no pas a l'interior, una mena de cornisa que indicaria l'existència d'una segona planta, ja que la construcció era més alta del que s'ha conservat. Xavier Sitjes considera que podria tenir tres pisos de poca alçada amb sostres embigats. No s'aprecia rastre de la coberta.

Aquest edicle presenta diversos aspectes difícils de desxifrar. En primer lloc la seva forma tan estreta i poc funcional junt amb el fet que no s'hi observi cap porta ni tampoc cap obertura, tan sols uns petits forats. Es tracta d'una construcció molt ferma i de notable qualitat, situada en el context d'uns camps propers a la masia però no sembla que tingués cap ús agrícola. Els propietaris de la Rabassa no ha sabut mai quin era el sentit d'aquesta construcció i, segons havien sentit a dir, en algun moment s'hi van recollir ossos. Pel que fa a la datació, no es pot descartar que sigui una construcció del segle XIX, però també és possible, tal com suggereix X. Sitjes, una datació baix-medieval. Sí que es pot descartar l'ús com a habitatge o cobert de treball. Finalment, hi ha la possibilitat que es tractés d'algun tipus de monument funerari, però llevat de la troballa de restes òssies i del fet que era un element ben visible al pas del camí, no hi ha cap més indicador en aquest sentit. Xavier Sitjes s'inclina per la hipòtesi d'una torre defensiva. Si aquest fos el cas, la seva posició a la part baixa del turó, al costat del camí, indicaria que la seva funció era més la vigilància o control d'aquest itinerari que no pas la guaita del territori.

Observacions:

Informació oral facilitada per M. Carme Ferrer

Història

Segons documentació conservada a l'arxiu Bastardes, del mas Bastardes de Fals, al segle XI la Rabassa era un dels masos més importants de la zona. En un capbreu de l'any 1334 del monestir de Santa Cecília de Montserrat a la demarcació anomenada batllia de Cans consta aquest mas junt amb d'altres. El mas Rabassa va ser propietat de l'esmentat mas Bastardes i posseïa un ampli territori. No coneixem més notícies fins èpoques més recents, quan la família Ferrer ha habitat la casa almenys des de fa tres generacions.

Bibliografia

SITJES MOLINS, Xavier (2013). Els castells i torres medievals del Bages, Centre d'Estudis del Bages, Col·lecció Monogràfics, 29, Manresa, p. 134-135.

